

Stämmospråk DJ22– en lätt guide till tunga ord

Här hittar du förklaringar till några av de ord som kan dyka upp på Scouternas stämma. Scouterna försöker använda ett så modernt språk som möjligt när vi har möte så att alla förstår. Men vissa krångliga ord slinker med ändå.

ACKLAMATION

Beslut kan tas med acklamation i ett demokratiskt möte. Röstning sker då med att ombuden ropar ”Ja!”, varpå ordförande tillkännager vad mötet (enligt dennes mening) har beslutat och ”klubbar” beslutet om ingen innan dess begär votering.

Till skillnad från exempelvis sluten votering innebär acklamation i princip att samtliga vet hur de andra väljer. I praktiken är det ofta bara de mötesdeltagare som sitter närmst som exakt kan avgöra hur var och en har röstat.

ADJUNGERA

En styrelse, eller annan grupp, kan själva utse en person som tillfälligt eller under längre tid deltar i gruppens arbete, utan att denne är vald av stämman. I Scouterna är till exempel Scouternas generalsekreterare adjungerad till styrelsen. Oftast har en person som är adjungerad inte rösträtt.

AJOURNERA

Att ta en paus i mötet. Den är oftast tidsbestämd.

ANSVARSFRIHET

På stämman beviljas Scouternas styrelse ansvarsfrihet. Det innebär att de beslut som ledamöterna tagit under året godkänns av stämman (alltså medlemmarna) d.v.s. att styrelsen har agerat enligt föregående stämmobeslut. Det är mycket ovanligt att en styrelse inte beviljas ansvarsfrihet.

AVSLAG

På stämman kan ombuden avslå ett förslag, en motion eller en proposition som behandlas under mötet. Avslag betyder att en majoritet av ombuden är emot förslaget och håller alltså inte med. Motsatsen till avslag är bifall.

BALANSRÄKNING

Visar alla tillgångar, skulder och eget kapital som organisationen har vid en viss tidpunkt, till exempel 31 december. Tillgångar kan vara pengar, hus och så vidare. Eget kapital är värdet på våra tillgångar, minus våra skulder.

BEGÄRA ORDET

När ordförande säger att ordet är fritt så kan du sätta upp dig på talarlistan i VoteIT, om du vill säga något. Mötesordföranden fördelar sedan ordet, det vill säga: hen berättar vem som får tala.

BEREDNINGSPATRULL

Beredningspatruller är som plenum (se förklaring till ordet plenum längre ner i detta dokument) i miniformat. I beredningspatrullerna diskuteras ett mindre antal frågor med ett mindre antal personer än i plenum. Varje beredningspatrull får några motioner var att hantera. De diskuterar då de förslag och kommentarer som kommit in för dessa motioner. I beredningspatrullerna ska ombuden prata om vilket förslag som är bäst och komma fram till ett huvudförslag, d.v.s. vad de tycker att hela stämman borde rösta för.

BEREDNINGSPATRULLEDARE

Beredningspatrulledare är de som leder arbetet i de olika beredningsgrupperna. Deras roll är att driva arbetet i beredningsgrupperna framåt och se till att de blir klara i tid. De håller i talarlistan och föreslår hur beslut ska fattas.

BIFALL

På stämman kan ombuden bifalla ett förslag, en motion eller en proposition som behandlas under mötet. Bifall betyder att ombuden är för förslaget och håller alltså med om det. Motsatsen till bifall är avslag.

BORDLÄGGNING

Frågan sparas till senare under stämman eller till ett annat möte.

BUDGET

Ekonomisk plan som visar organisationens förväntade intäkter och kostnader under en bestämd tidsperiod. Styrelsen ansvarar för att budgeten följs.

DAGORDNING

En lista som visar vilka punkter som ska diskuteras under stämman och i vilken ordning det ska göras. Kallas även föredragningslista eller mötesformalia.

DELEGERA

Att överlåta rätten att ta beslut inom en viss fråga till en person eller en grupp som är specialiserad på ämnet.

FIRMATECKNARE

Personer som utsetts av styrelsen för att företräda Scouterna och skriva under avtal för Scouternas räkning.

FÖREDRAGNINGSLISTA

Beskriver i vilken ordning beslut och information kommer ske under stämman. Se även ”Dagordning” och ”Mötesformalia”

FÖRHANDLINGSORDNING

Beskriver vilket arbetssätt vi ska använda under stämman, till exempel hur vi tar beslut och hur diskussioner och röstning går till.

FÖRVALTNINGSMÖTE

Scouternas stämma hålls vartannat år. De år vi inte har stämma hålls istället ett förvaltningsmöte där minst 45 ledamöter tar beslut angående balans- och resultaträkning samt beviljande av ansvarsfrihet.

GENERALSEKRETERARE

Generalsekreteraren är Scouternas högsta anställda och ansvarar bland annat för kansliet och alla anställda. Generalsekreteraren rapporterar till Scouternas styrelse. Generalsekreteraren kan vara en person, eller flera generalsekreterare i ett delat ledarskap.

INTERNATIONAL COMMISSIONERS (IC)

Scouternas styrelse har två personer som är International Commissioners (IC). De ansvarar för kontakterna med de två världsorganisationerna, WAGGGS och WOSM, och våra relationer med scoutorganisationer i andra länder. På svenska översätts detta till Internationella kommissionärer.

JUSTERARE

På stämman väljs en eller flera personer som kontrollerar att protokollet stämmer överens med vad som beslutades på stämman. När de gjort det skriver de under och då justeras protokollet, vilket innebär att det blir giltigt.

JÄMKNING

Om två förslag är lika varandra kan de som lagt förslagen prata ihop sig och föreslå ett nytt förslag som båda kan ställa sig bakom och rösta på. Då har de gjort en jämkning.

LEDAMOT

Alla som sitter i Scouternas styrelse är ledamöter. En ledamot kan även ha specifika uppdrag som ordförande, IC eller dylikt. Styrelseledamöterna är valda på två år, fram till nästa stämma.

LÄGGA TILL HANDLINGARNA

Skriftliga rapporter brukar läggas till handlingarna, det innebär att detta beslut skrivs in i protokollet och att själva rapporten läggs som bilaga till protokollet.

MAJORITET

I omröstningar gäller oftast enkel majoritet, det vill säga att mer än hälften av ombuden måste hålla med om beslutet som tas. Det finns även något som kallas kvalificerad majoritet. Det betyder att 2/3 eller 3/4 av ombuden ska hålla med om beslutet. Vissa ändringar i stadgarna kräver även två beslut på olika stämmor för att de ska gälla.

MOTION

Alla medlemmar i Scouterna kan lämna in skriftliga förslag till Scouternas stämma. De kallas motioner. Motioner måste skickas in senast 105 dagar innan stämman. Alla motioner som skickas in behandlas av stämman. Även Scouternas styrelse kan lämna förslag till stämman, då kallas det proposition.

MÖTESFORMALIA

Se ”Dagordning” och ”Föredragningslista”.

NOMINERING

Att föreslå en kandidat till något, till exempel styrelsen eller valberedningen.

OMEDELBAR JUSTERING

Om ett särskilt viktigt beslut fattas på stämman kan ombuden begära att stämman omgående justerar den punkten i protokollet. Det betyder att beslutet gäller direkt. Jämför med ”justerare”.

OMRÖSTNING

Efter påverkanstorget har vi förhandling i plenum. Det innebär att vi röstar om bland annat motioner och propositioner. I omröstningen utgår vi från beslutsunderlaget. Om ett ombud anser att mötesordförande inte korrekt bedömde vilket förslag som vann omröstningen kan ”votering” begäras. Då räknas rösterna på ett mer noggrant sätt.

ORDFÖRANDE

Med ordförande kan menas två olika saker:

1. Mötesordförande kallas de som leder Scouternas stämma
2. Stämman väljer också två ordförande som leder Scouternas styrelsens arbete till nästa stämma.

ORDNINGSFRÅGA

Detta är frågor som handlar om formen för mötet, till exempel i vilken ordning olika förslag tas upp eller om mötet ska ta en paus. Om något ombud vill ta upp en ordningsfråga får den företrädare framför den fråga som diskuteras för tillfället eftersom en ordningsfråga kan handla om det som just

då diskuteras. Ordningsfrågor är viktiga för att alla ska förstå vad som händer under mötet, så att de kan delta i diskussionen på lika villkor.

PARAGRAF

Paragraf är en del i ett kapitel av stadgarna eller ett avsnitt i ett protokoll. De är alltid numrerade och är lätta att hänvisa till.

PLENUM

Scouternas stämma genomförs dels som plenum, dels som påverkanstorg och beredningspatruller. I plenum sitter alla ombud i samma rum och där sker beslutsfattareprocessen. Då leds förhandlingarna av mötesordförande.

PRESIDIUM (PRESIDIET)

Presidium kan betyda två olika saker:

1. De som leder stämman, det vill säga mötesordförande
2. Scouternas båda ordförande, samt Scouternas generalsekreterare. Ibland pratas även om ”utökat presidium, som då inkluderar även Internationella kommissionärer (läs mer under International commissioners - IC)

När vi pratar om presidium under stämman är det punkt 1 ovan vi menar.

PROPOSITION

Inför Scouternas stämma lämnar Scouternas styrelse ett antal skriftliga förslag. De kallas propositioner och publiceras tillsammans med handlingarna. Alla propositioner diskuteras och röstas om på stämman. Även medlemmar kan lämna förslag, då kallas det motion.

PROPOSITIONSORDNING

Den ordning ordföranden tar upp olika delförslag när stämman ska rösta. Oftast röstar ombuden bara för eller emot ett förslag. Ibland konkurrerar vissa förslag med varandra och då behöver omröstningen ske i flera steg.

PROTOKOLL

Protokollet skrivs av sekreteraren och ska dokumentera vad stämman bestämmer. Protokollet kontrolleras av justerarna. På mindre formella möten kan det även kallas minnesanteckningar.

PÅVERKANSTORG

Påverkanstorget är den plats där vi diskuterar alla förslag. Där har varje punkt som stämman ska besluta om en egen plats i VoteIT. En sådan plats kallas inflytandepunkt. Under påverkanstorget får alla medlemmar tycka till, ställa frågor och komma med ändringsförslag. Alla ombud markerar vilka förslag de håller med om och utifrån det sammanställs ett beslutsunderlag av redaktionspatrullen. Påverkanstorget gör att det blir enkelt för alla att komma till tals. Det blir då enklare att tillsammans ta fram förslag som passar så många som möjligt.

REFLEKTIONSSPÅR

Efter beredningspatrullernas arbete samlas alla nya förslag på en plats så att alla ombud kan läsa vilka nya huvudförslag som finns för varje motion och proposition.

RESERVATION

Det ombud som inte accepterar stämmans beslut kan reservera sig mot det. Det betyder att personen inte är ansvarig för beslutet. Reservation sker oftast som en slags protest. Bara för att ett ombud röstat nej till något betyder det inte att man normalt sett reserverar sig.

RESULTATRÄKNING

Resultaträkningen visar resultatet av organisationens intäkter och kostnader under verksamhetsåret.

REVISION

Revisorns granskning av organisationens resultat- och balansräkning, löpande bokföring, samt styrelsens förvaltning d.v.s. att styrelsen hållit sig till stadgar, budget och förra stämmans fattade beslut. Det innebär helt enkelt en kontroll av bland annat Scouternas ekonomi.

REVISOR

Person som utsetts att utföra revisionen i organisationen. Revisorn väljs av stämman.

REVISIONSBERÄTTELSE

Årlig redogörelse (av revisor) som meddelar resultat av revisionen. Där står också vad revisorn tycker om balansräkningen och om stämman ska ge ansvarsfrihet för styrelsen.

RÖSTGRANSKNING

Om ett ombud vill ha en mycket noggrann bedömning av omröstningen kan ombudet begära röstgranskning. Detta innebär att varje ombud i tur och ordning, utifrån ombudsnummer, berättar hur de röstat. Rösträkarna/justerarna kontrollerar då omröstningen igen, extra noggrant.

RÖSTKORT

Alla ombud får ett röstkort med ombudsnummer på. Det kan användas vid omröstningar, men används framförallt när ett ombud vill begära ordet. Då vet mötesordföranden vem det är som vill säga något. Röstkortet kan också användas när man vill lämna in ett förslag på påverkanstorget.

RÖSTLÄNGD

Lista över hur många ombud som är med på mötet och har rätt att rösta.

RÖSTRÄKNARE

Rösträknare är de personer som räknar röster vid en omröstning på ett möte. Man brukar välja minst två rösträknare för att de ska kunna jämföra sina resultat. Se även omröstning.

RÖSTRÄTT

Alla personer som är utsedda till ombud har rösträtt på Scouternas stämma. Det innebär att de får vara med och rösta om besluten. Andra personer som deltar i mötet, som inte är utsedda av sin kår eller distrikt till ombud har inte rösträtt.

SAKFRÅGOR OCH SAKUPPLYSNINGAR

Inlägg i debatten som rör fakta, till exempel information som är till för att alla ska veta så mycket som möjligt så att de kan fatta ett välgrundat beslut. Sakfrågor och sakupplysningar bryter som regel talarlistan och behandlas direkt.

SAMVERKANSORGANISATION

Nykterhetsrörelsens Scoutförbund, KFUM Sverige, Frälsningsarméns scouter, Salt och Equeunia har avtal med Scouterna som gör att de organiserar en del av scoutrörelsen i Sverige.

SEKRETERARE

Den person som skriver protokoll på mötet.

SLUTEN OMRÖSTNING

Sluten omröstning sker genom att ombuden skriver sitt val på en röstsedel. Till exempel kan detta ske vid personval om det finns flera personer som kandiderar till en post.

STADGAR

Grundläggande bestämmelser för Scouterna.

STRECK I DEBATTEN

Streck i debatten innebär att debatten ska sluta inom ett visst ämne. När ett ombud säger ”streck i debatten” under en debatt så beslutar stämman tillsammans om detta ska gälla. Om det blir streck i debatten får alla en chans att skriva upp sig på talarlistan för att göra ett sista inlägg på punkten i fråga. Efter att talarlistan har gått igenom går mötet vidare till beslut och senare till nästa punkt.

STÄLLA MOT AVSLAG

I omröstningar ställs alltid slutförslaget mot avslag så att både ja-sidan och nej-sidan ska ha en chans att lägga sin röst.

SUPPLEANT

En ersättare som tillfälligt tar rollen som ombud om den ordinarie är frånvarande.

TALARLISTA

Lista som mötesordföranden för över vems tur det är att tala. Man skriver upp sig på talarlistan genom att begära ordet. Du begär ordet genom att räkka upp din ombudslapp. Du hamnar då i turordning på talarlistan.

VALBEREDNING

Valberedningen förbereder val av bland annat styrelse. De personer som valberedningen föreslår till olika poster ska alltid vara tillfrågade först. Valberedningen utses av stämman.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Skriftlig redogörelse för vilka aktiviteter och beslut som fattats i organisationen under verksamhetsåret. Den kan beskriva våra uppsatta mål och sammanfatta några viktiga aktiviteter som gjordes i verksamheten under året.

VERKSAMHETSREVISORER

Personer som granskar att styrelsen har följt organisationens stadgar och stämmobeslut. Verksamhetsrevisorerna utses av stämman.

VOTERING

Se omröstning.

VoteIT

VoteIT är ett datorprogram som ska hjälpa till att göra besluten mer förståeliga. Du lägger även upp dina yrkanden (förslag) i programmet. Läs mer om VoteIT på scouterna.se/dj22.

YRKANDEN

Ett yrkande är ett annat ord för förslag som lämnas in under pågående stämma, det vill säga inte i förhand som motioner och propositioner.

YTTRANDERÄTT

På Scouternas stämma har alla närvarande medlemmar rätt att prata och göra sin röst hörd. Detta kallas yttranderätt, alltså att du får lov att yttra dig. Särskilt inbjudna personer kan också ges yttranderätt.

WAGGGS

WAGGGS är en förkortning av World Association of Girl Guides and Girl Scouts. Det är en av de två internationella scoutorganisationerna och de har cirka 10 miljoner medlemmar. Alla scouter i Sverige som identifierar sig som tjejer är anslutna till WAGGGS.

WOSM

WOSM står för World Organization of the Scout Movement. Det är en av de två internationella scoutorganisationerna och de har cirka 50 miljoner medlemmar. Alla scouter i Sverige som inte identifierar sig som tjejer är anslutna till WOSM.

ÅRSREDOVISNING

Visar organisationens ekonomiska resultat (resultaträkning) och ställning (balansräkning) samt beskriver verksamheten som bedrivits under ett år. Styrelsen ansvarar för att upprätta en årsredovisning.

ÅRSBERÄTTELSE

Ett samlingsnamn för årsredovisning, verksamhetsberättelse samt revisionsberättelse - samlade i ett och samma dokument.